

Etäyhteyksiä hyödynnetään perusopetuksessa vain hyvin satunnaisesti

Opetus etäyhteyksin on perusopetuksessa vielä vähäistä ja sitä järjestetään lähinnä vähemmistöuskonnoissa. Opetuksella etäyhteyksin ei saavuteta säästöjä opetuksen kustannuksissa, mutta sen avulla oppilaille voidaan varmistaa monipuolinen opetustarjonta. Valvojan vastuisiin ja tehtäviin tarvitaan kuitenkin selkeämpiä valtakunnallisia linjauksia.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) arvioi etäyhteyksien hyödyntämistä perusopetuksessa opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta. Arviointitulosten mukaan opetus etäyhteyksin oli perusopetuksessa kokonaisuudessaan hyvin vähäistä, ja sitä oli kokeiltu lähinnä satunnaisesti tai erillisrahoitusta saaneissa kehittämishankkeissa.

Opetus etäyhteyksin ei ole keino säästää kustannuksissa

Opetuksen järjestämisellä etäyhteyksin voidaan vähentää oppilaille pitkistä koulumatkoista aiheutuvaa räsitystä ja säästää koulukuljetuksista. Opetuksessa tarvittavat laitteet, ohjelmistot ja oppilaan valvonta tuovat koululle kuitenkin lisäkustannuksia, joita ei välttämättä osata ennakoita. Tällä hetkellä opetusta etäyhteyksin järjestetään esimerkiksi virtuaaliluokassa, jossa kaksi tai useampi opettaja opettaa luokkia yhdessä etäyhteyksien avulla. Toinen vaihtoehto on opetus, jossa yksi opettaja opettaa useasta eri koulusta olevia oppilaita samanaikaisesti. Tällaisessa opetuksessa oppilasta valvoo arviointitulosten mukaan yleensä joku muu kuin kelpoinen opettaja, mikä on lainsäädännön vastaista.

Opetustarjonnan turvaaminen edellyttää opetuksen järjestäjien välistä yhteistyötä

Perusopetusikäisten lasten määrän väheneminen on jo johtanut tilanteeseen, jossa kaikilla opetuksen järjestäjillä ei ole mahdollisuutta ylläpitää monipuolista opetustarjontaa. Esimerkiksi valinnaisia A2- ja B2-kieliä jätetään kuntapäätäjien yhteisellä päätöksellä tarjoamatta, vaikka kelpoisia opettajia olisi saatavilla. Oppiaineissa, joissa oppilasmäärät ovat pieniä, kuntayhteistyöllä voidaan taata oppilaalle yhdenvertaiset opiskelumahdollisuudet järjestämällä osa opetuksesta etäyhteyksin. Yhteistyötä tarvitaan koulupäivän rakenteiden ja aikataulujen yhtenäistämässä ja yhteisten opettajien nimittämisessä.

- Lähiopetus on perusopetuksessa lapsen ensisijainen oikeus. Lapsen hyvinvoinnin kannalta on siksi ensiarvoisen tärkeää, että etäyhteyksin toteutetun opetuksen etuja ja heikkouksia pohditaan lapsen etu lähtökohtana, pohtii arviointiasiantuntija **Marita Härmälä**.

Opetus etäyhteyksin vaatii opettajalta uskallusta ja osaamisen jatkuvaa kehittämistä

Oppilaan ja opettajan välinen vuorovaikutus, turvallisen oppimisympäristön luominen etäyhteyksin opiskelevalle oppilaalle sekä rohkeus kokeilla uusia pedagogisia ratkaisuja edellyttävät opettajalta uudenlaista osaamista. Työyhteisön tuki ja kannustus,

tiimityöskentely sekä vastuun jakaminen kollegan kanssa mahdollistavat opettajalle osaamisen kehittämiseen työuran eri vaiheissa.

Millaisiin toimiin arvioinnin tulokset antavat aihetta?

Opetukseen etäyhteyksin tarvitaan valtakunnalliset linjaukset oppilaan valvonnasta, valvojan tehtävistä ja vastuista sekä opetuksen käytännön järjestelyiden reunaehdoista. Opettajille ja koulun muulle henkilökunnalle tulee antaa lisää mahdollisuuksia etäyhteyksin toteutetun opetuksen yhteissuunnitteluun, toteutukseen ja kehittämiseen sekä kokemusten jakamiseen pysyvien käytänteiden aikaansaamiseksi. Digipedagogiikka tulee sisällyttää kiinteäksi osaksi luokan- ja aineenopettajien koulutusta.

Lisätietoja:

Projektipäällikkö Marita Härmälä, puh. 029 533 ii36, etunimi.sukunimi@karvi.fi

Raportti: Härmälä, M., Hietala, R., Karttunen, A., Lahtivirta, A. Norrena, J., Veermans, M. & Raitakari, J. Etäyhteyksien hyödyntäminen perusopetuksessa. Julkaisut 1:2026. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus.